

*Дисциплинанын атылышы жана коду: «Forex рыногундагы электрондук соода»
ФКу-3-17 тайпасы*

Окутуучу	Керимкулов Т., Кулуева
Байланыш маалыматы	«Колдонмо информатика» кафедрасы 102 каб., : жумуш. тел..0312325120
Кредиттин саны:	3 кредит (45 саат)
Датасы:	2019-20 окуу жылы,7 семестр
Курстун максаты жана милдеттери	<p>Курстун милдетти студенттер баалуу кагаздар рыногунда маалыматтык технологияларды колдонуунун, жана тышкы рыногу жөнүндө канчалык көбүрөөк билген сайын, башкача айтканда, баалуу кагаздар рыногунда жана Forex менен иштөө үчүн маалымат технологияларын пайдаланууну үйрөнүшү.</p> <p>Сабактын максаты: студенттер Форекс рыногунда жана фондулук рынокто заманбап ыкмалары комплекси менен, иштөөсүнө ээ болуу; баалуу кагаздардын негизги түрлөрү менен таанышуу, жана баалуу кагаздар рыногундагы иштин негиздери.</p>
Курсту баяндоо	<p>«Forex рыногундагы электрондук соода» – бул, финансы-интеллектуалдык бизнес негизделген корпоративдик инвестициялар чөйрөсүндөгү социалдык-экономикалык өнүгүү, б. а. бул, эл аралык алмашуу валюталык рынок, ал эми рыноктын принциби: арзан сатып алып – кымбат сатуу.</p> <p>Студенттерге, алмашуу түшүнүгү менен гана чектелбестен, анын максатын милдеттерин, алмашуу иш-техникасын, жана биржанын рыноктук экономикада өнүгүү тенденцияларын, биржалык соода ролун көрсөтүү болуп саналат.</p>
Пре реквизиттери	Курсту өздөштүрүү үчүн студенттер "Маалымат технологияларын (информатика, ЭЭМ пакеттерди MS Office программаларын колдонууга, ж.б.), "Интернет технологиялар" соода рыноктордо анын ичинде баалуу кагаздар алмашуу, ж.б. у.с. билиши керек.
Пост реквизиттери	Курсту аяктагандан кийин, студенттер Forex рыногундагы электрондук соода ыкмаларын жакшыртууга, техникалык жана негизги талдоо өткөрүүнү, саясий кырдаал боюнча прогноз-методдорун, дүйнөлүк экономикалык кырдаалды өнүктүрүү, ошондой эле өнүккөн өлкөлөрдүн экономикасына иштеп чыгуусу зарыл.
Компетенциялар	<p>Изилдөөнүн натыйжасында студент төмөнкүлөрдү билиши керек:</p> <ul style="list-style-type: none">• Өз соода чечим кабыл алууга, алардын тууралыгын жана, акыр аягында, пайдаланууга сунушталган ыкмаларын жана методдорун алуу үчүн жеке пайданы. <p>жасашы керек:</p> <ul style="list-style-type: none">• forex жана фондулук биржага күнү-түнү онлайн соода жүргүзүү. Бул абдан ыңгайлуу, бир нече саат гана убакыт бөлүп, туруктуу киреше алууга болот.• алмашуу курстарынын жана баалуу кагаздарды прогноздоо, жакшы белгилүү ыкмаларды колдонуу;• натыйжалуулугун баалоого, техникалык жана фундаменталдык ыкмаларын талдоо;• максатка ылайыктуулугунун колдонуу белгилүү болгон ыкмаларын болжолдоо;

	<p>ээ болууга тийшиш: финансылык операциялар менен иштөө үчүн ишенимдүү брокерди тандап, активдүү катышуусу. Сапаттуу капитал тескөөсү, баардык депозиттин көлөмүн эч качан бүтүмдөргө түзбөгө. Милдеттүү түрдө параметрлерин белгилөөгө стоп-лосс (белгилөө чыгашанын) жана тейк-профит (пайданы белгилөө). Сапаттуу камсыз кылуу программасын пайдаланууга соода платформаны metatrader 4 өзүнүн натыйжалуулугун далилдеди.</p>
<p>Курстун саясаты</p>	<p>Окутуучу менен студенттин ийгиликтүү иштеши үчүн төмөнкү тартиптерди сактоо керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сабактарга кеч калбоо; - сабак учурунда уюлдук аппаратты өчүрүү; - сабакты калтырбоо, ооруп калган учурда маалымкат берилүүсү; - лабораториялык көнүгүүлөрдү өз убагында кылдааттык менен жүзөгө ашыруу; - сабырдуулук жана башка студенттер жана окутуучулар менен сый мамиледе болуу; - так жана милдеттүү болуу; - турак-жай жана университетте чылым чекпөө.
<p>Окутуу ыкмалары:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лекциялар; • практикалык көнүгүүлөрдү талкуулоо:
<p>Билимдерди текшерүү формасы</p>	<p>Билимдерди баалоо ECTS европалык системасынын негизинде жүргүзүлөт. ECTS системасы алгач студенттердин топтордун ортосунда «өттү» жана «өткөн жок» деп бөлүп алып, андан кийин өз-өзүнчө топтун ишин баалайт.</p> <p>50 упайдан жогору топтогон студенттерге «өттү» деп коюлат. Жыйынтыктоочу текшерүүнүн негизинде (85 тен 100 гө) чейин упай болсо «эң жакшы», ал эми (70 тен 84 кө) чейин болсо «жакшы», (50дөн 69 ка) чейин болсо «канаттандырырлык» (50 упайдан) төмөн болсо «канаттандырырлык эмес» деп коюлат.</p> <p><u>Жыйынтыктоочу баанын упайлары төмөнкүдөй негизде бөлүштүрүлөт:</u></p> <p>Кезектеги текшерүү иши – 40% Аралык текшерүү иши – 40% Жыйынтыктоочу текшерүү иши –20%</p> <p><u>Сабак учурунда маселелерди чечүүдө, аткарууда, студенттердин активдүүлүгү жыйынтыктоочу бааны чыгарууда эске алынат.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Кезектеги текшерүү иши - (үй тапшырмасы) берилген материалды бекемдөө, жана ошондой эле материалды түшүнүү деңгелин текшерүү үчүн зарыл. Үй тапшырмасында колдонулган негизги фактыларды жана абалдарды камтыган мисалдар келтирилет. Үй тапшырмасын аткаруу студенттерге өтүлгөн материалды тийиштүү деңгээлде түшүнүүсүнө мүмкүнчүлүк берет. • Аралык текшерүү иши - кезектеги текшерүү иштери боюнча алган билимдери текшерилет. Негизги аныктамалардын түшүнүүсүн ачып көрсөткөн теориялык жана практикалык тапшырмалар берилет. Туура аткарылган текшерүү иштери студенттердин жогорку зачеттук баллдарды алышын камсыз кылат. Жетишерлик жогорку деңгээлде өтүлгөн материалды өздөштүрүүсү студенттердин жогорку баллдардын топтошуна негизги бирден-бир шарт болуп эсептелет. Текшерүү иштер бекитилген убакта өткөрүлөт. Текшерүү иштерин кайрадан тапшыруу каралбайт. • Жыйынтыктоочу текшерүү иши - бул компьютердик тест алуу, мында студенттер экзаменге даярдануу үчүн экзамендик суроолор тизмесин эртерээк тиешелүү мөөнөттө алып даярданышат.

<p>Адабияттар: Негизги Кошумча</p>	<p><u>Негизги</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. М.Б. «Один хороший трейд: скрытая информация о высококонкурентом мире частного трейдинга» М.: СмартБук: И-трейд. 2012. 2. С.Б. «Эффективный трейдер: или как зарабатывать на бирже, опираясь на здравый смысл и свои сильные стороны» 2012. 3. Т.О. «Психология рынка Forex» М.:Омега-Л.2005. 4. К.Л.Г. «Управление рисками в трейдинге: как повысить прибыльность с помощью контроля над рисками» М.: «Мир» 2005. 5. К.Ф. «Трейдинг основанный на интуиции: как зарабатывать на бирже, используя весь потенциал мозга» СПб.: Питер,2010. 6. Л.В. «Долгосрочные секреты краткосрочные торговли» М.: издательство «ИК Аналитика» 2001. 7. Э.Л. «Воспоминания биржевого спекулянта» 8. В.К.Т., Б.Д. «Внутридневной трейдинг: Секреты мастерства» М.: Альпина Паблицер» 2002.
<p>СӨАИ</p>	<p style="text-align: center;">№1 Тапшырма</p> <p>1. <i>MetaTrader 4 соода аянттары менен иштөө.</i> Окутууну жүргүзүүгө жөндөмдүү болуу үчүн демо эсебин ачуу керек. Демо эсеп, реалдуу соода эсептен өзгөчөлүгү:</p> <p style="text-align: center;">№2 Тапшырма</p> <p>2. <i>Тышкы кеңешчисинин түрүн сүрөттөп, алардын өндүрүшүнүн параметрлерин айтып бер.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Трейдер сөзсүз түрдө, соода эксперттер менен өз ара жана бул өз ара кызыктуу болушу керек, жана иш-эс камсыз кылууга тийиш. • Бул маанилүү маалыматтар терминал терезесинде көрсөтүлө керек, мисалы: ачык ордерлердин көлөмүн, эркин каражаттардын өлчөмүн, лоттун өлчөмү, стоп-лоссттун деңгээли, тейк-профит жана башка. Эгерде маанилүү - арибинин өлчөмүн, түсүн, ордун чыгаруу ж.б.у.с. • Бул диаграммада текшерүүнүн бар экенин көрсөтүү үчүн маанилүү: баскычтары, чек кутучаларын, сызыктар (алар контролдоо үчүн пайдаланылган болсо). Мисалы: кызыл сызык менен түшүрүлгөн Red жана аты Sell- графигинде жайгаштырылган болсо, ал бааны ачуу кыска мөөнөттөгү позициясы дегенди түшүндүрөт, ошондой эле жашыл түстөгү Green жана аты Buy –болсо, ал бааны узак мөөнөттөгү позициясы дегенди түшүндүрөт. Эмне болушу мүмкүн ушул маселелер менен линиялар боюнча жеткенде, алардын деңгээлин баасы-графигинде жоголот, түсү өзгөрт ж.б.у.с. Бардык жазуулар структурасы менен болушу керек, ошондой эле маалыматтарды башаламан жыйындысын чагылдырбай. <p style="text-align: center;">№3 Тапшырма</p> <p>3. <i>Киргизүү чөйрөнү касиеттери параметрлерди.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Маалыматтар топтому мезгил-мезгили менен өзгөртүүлөрдү талап кылган: тейк-профит, ордерлеринин саны, жумушчу тайм фрейм, кеңешчисинин иштөө убактысы ж.б. • Эгерде сизге маалыматтар, кеңешчинин насторойкасында кандай тартипте бара турганы кызык болсо, анда сөзсүз түрдө көңүл буруу керек, жана атайын буйрук менен тартиби дайындайт Мисалы: эгерде соода кеңешчиси тез-тез өзгөртүп алып-киреше талап кылса, ага үстүнкү бөлүгүндө жайгаштыруу ыңгайлуу ал тизме ортосунда караганда. Алдында карап көрөлү, бул тууралуу кандай болот ага карата жазуу аракеттери. • Кайсы белгиси боюнча көрсөтөт, кеңешчи параметрлери, мисалы:

брокер 5 белги менен иштейт, бирок сиз дайыма 4-орундуу түрдө белгилөөгө сурашат.

№4 Тапшырма

4. *Кошумча индикаторлорду пайдалануу.*

- Эгерде сиздин кеңешчиңизге, индикатор пайдаланууга тийиш болсо, аларды көрсөтүү маанилүү. Бул мүмкүн кошо салынган терминал индикаторлор же "тышкы" болушу мүмкүн. Эгерде индикатор тышкы болсо, анын баштапкы коддун билүү керек барбы же жокбу. Анда тышкы индикатордун коду кеңешчиге кереги барбы же жокбу талап кылынат Тышкы индикаторлоруна мисал: Pivot этаптары, Keltnera каналы жана башкалар. бириктирилген индикаторлордун мисал: RSI, ATR, AO, ж.б.у.с.
- Тышкы индикаторлору менен иштөө (баштапкы коду жок) аны андан ары изилдөө жүргүзүү талап кылынат. Эреже катары, бул жолу көрсөткүчтүн татаалдыгына жараша болот.

№5 Тапшырма

5. *Forex соода кеңешчилеринин жазуудгы чектөөлөр.*

- Бардык чектөө менен шартталган үч факторлор: бюджет, фантазия жана соода платформанын техникалык мүмкүнчүлүктөрү. (эгер чоң бюджетке ээ болсо, анда көптөгөн чектөөлөрдү айланып өүүгө болот).
- сиздин T4 каралгандан кийин– сизге эмне сунушталат вариации ишке ашыруу боюнча алдыга коюлган милдеттери (алар үчүн орун бар болсо) менен плюс жана минус.

№6 Тапшырма

6. *Тараптардын ортосундагы кызматташтык, -аткаруучу кардар.*

- Ар бир тарап, жеке өтүнүчү боюнча гана, ошондой эле кызматташууга макул болот. Зарыл болгон учурда алдын ала иштерди аткаруу менен кызматташууну токтотуу шарттары, дагы кошумча каралган.
- Эгерде сиздин T4 талаптарына ылайык келсе, алдыга коюлган милдеттерди чечүү үчүн алар кабыл алуу зарыл биздин команда сиздин заказды аткарууга даяр.
- Эгерде кийин да бир нече кайрадан каралып чыккан жана жасаганга чейин T4 де так алгоритмдер жана толук системасынын ишин сүрөттөө жок болот жана биз ишти жүзөгө ашыруу үчүн баш тартууга туура келет. Биз заказды сапаттуу аткарылышына кызыкдарбыз.
- Туруктуу кардарлар ишене карата баш ийүүчүлүктү биздин тараптын негизинде караса, биз ага убада берүүгө тийиштүүбүз.
- Биздин команда үчүн кайра кайрылуулар болсо, анда сизге арзандатуу алууга кепилдик берилет.
- Бизге жаңы кардарларды алып келишсе да арзандатууларды алышат.

№7 Тапшырма

7. *Тенденциялардын түрлөрү, графиктерди түзүү түрлөрү жана анын эрежелери. Соода жогорулатуусу жана төмөндөшүү.*

- Акча алмашууда же башка рыногдо киреше кандай, табууга болот?
- Сызыктуу графика.
- Мамыча графика.
- Японский шамдар.

№8. Тапшырма

8. *Талдоо графикалык моделдерди, кайтару модели, жана улантуу тенденциялары.*

- валютаны сатып алууда же сатуудагы киреше пайдасы.

	<ul style="list-style-type: none"> • Кайтару фигуранын тренди. • Башы жана плечи • Бурулуш модели, «Башы жана плечи» • Үчтөн болгон чокусу жана үчтөн болгон фундаменти. • Экиден болгон чокусу жана экиден болгон фундаменти. • V-түспөл модели, же тикенектери <p style="text-align: center;">№9. Тапшырма</p> <p>1. Талдоо графикалык моделдери, үч бурчтуктар, туусу жана желектер.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Улантуу тенденциялардын модели • Үч бурчтук • туусу жана желекчеси. <p style="text-align: center;">№10. Тапшырма</p> <p>2. Японский шамдар боюнча талдоо, кайтару жана жутуу модели.</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Бычьи» шамдары жана алардын айкалыштары • «Медвежьи» шамдары жана алардын айкалыштары • Терезелер
Эскертүү.	Үй иштери мугалим так белгиленген мөөнөттө берилүүгө тийиш. Эгерде мөөнөтү бүткөндөн кийин тапшырылса, анда баллынын 50% пайызы алынып салынат.

САБАКТЫН МАЗМУНУ (1-ЖАРЫМ ЖЫЛДЫГЫНА КАРАТА ТЕМАТИКАЛЫК ПЛАН)

№	Датасы	Темасы	Саа-дын саны	Адабияттар	Модулдары боюнча алдын ала суроолор
1	06.09.2018	FOREX рыногундагы сооданын негиздери. Биринчи кезекте негизги тоскоолдуктар жөнүндө.	2	1. М.Б. «Один хорший трейд: скрытая информация о высококонкурентом мире частного трейдинга» М.: СмартБук: И-трейд. 2012.	1. Forex деген эмне? 2. Forex рыногунда кандай валюталар менен соода жасашат?
2	11.09.2018	FOREX деген эмне. (FOREign EXchange).	2	2. С.Б. «Эффективный трейдер: или как зарабатывать на бирже, опираясь на здравый смысл и свои сильные стороны» 2012.	3. Forex иштөө убактысы. Соода-сессиялар.
3	13.09.2018	Негизги терминдер. FOREX рыноктун иштөө убактысы (күнү-түнү)	2	3. Т.О. «Психология рынка Forex» М.: Омега-Л. 2005.	4. Forex рыногунда бүтүмдөрдү кантип түзүү керек?
4	20.09.2018	Соода тактикасы.	2	4. К.Л.Г. «Управление рисками в трейдинге: как повысить прибыльность с помощью контроля над рисками» М.: «Мир» 2005.	5. Forex боюнча кирешени кандай бекитет?
5	25.09.2017	Жөнөкөй жана жалпы көп колдонуучу Stop Loss - Take Profi position (чыгымдарды токтотуу- пайдасын алуу).	2		6. Чоң жоготуулардан кандай коргонот?
6	27.09.2018	Кайра артка кайрылуу позициясы (Ower).	2		7. Бир топ убакыт жоготпостон Forex рыногунда иштөөгө мүмкүнбү?
7	04.10.2018	Хеджирлөө позициясы.	2		8. Forex кошумча киреше катары кандай?
8	09.10.2018	Чет өлкө валюталарынын кыймылынын болжолдоо	2		9. Forex боюнча киреше табуу үчүн кандай үйрөнү керек?
9	11.10.2018	Фундаментальный талдоо.	2		10. Forex брокерин кантип тандоо керек?
10	18.10.2018	Чет өлкөдө акча.	2		11. Forex брокерлер.
11	23.10.2018	Фондун индекстери. Борбордук банктары.	2		

12	25.10.2018	Акча агрегаттары.	2	5.К.Ф. «Трейдинг основанный на интуиции: как зарабатывать на бирже,используя весь потенциал мозга» СПб.: Питер,2010. 6.Л.В. «Долгосрочные секреты краткосрочные торговли» М.: издательство «ИК Аналитика» 2001. 7.Э.Л. «Воспоминания биржевого спекулянта» 8.В.К.Т., Б.Д. «Внутридневной трейдинг: Секреты мастерства» М.: Альпина Паблишер» 2002.	Алар кылган кесиптери жөнүндө? 12. Ак ниет брокерлер менен шьлуундарды кантип айрымалоо керек? 13. Үйрөнчүк трейдер биринчи катталып жатканда эмнени эске алышы керек? 14. Forex рыногундагы Демо-эсеп? 15. Эгерде соода учурунда, компьютер өчүп калса эмне кылуу керек? 16. Forex рыногунда соодагер кандай болуу керек? 17. Forex аянтчаны кантип тандоо керек? 18. Кандай комиссия алат форекс-брокерди? 19. Кризис учурунда Forex рыногунда акча табууга мүмкүнбү? 20. Forex рыногу, баалуу кагаздар рыногунун кандай айрыма бар? 21. Forex соодалоосуна канча сумма каражат керек? 22. Канча суммага чейин табууга болот Forex аркылуу? 23. MaxiMarkets компаниясы башка компаниялардан эмнеси менен айырмаланат? 24. Жаныдан баштаган трейдер кандай каталарды көп кетириши мүмкүн? 25. Эмне үчүн MaxiMarkets сайтгында, Org. чакан эсеби жок? 26. Эмне үчүн компания, кардар сатып алып иштешине кызыкдар? 27. Forex соодалоосундагы өз
13	01.11.2018	Техникалык талдоо негиздери	2		
14	06.11.2018	Техникалык талдоонун пайда болуу тарыхы.	2		
15	08.11.2018	Техникалык талдоону аныктоо.	2		
16	15.11.2018	Атайын техникалык талдоонун өзгөчөлүктөрү.	2		
17	20.11.2018	Классификациялоо ыкмаларынын техникалык талдоосу.	2		
18	22.11.2018	Техникалык жана фундаментальный талдоо	2		
19	29.11.2018	Графикалык ыкмасы. CHART типтери.	2		
20	04.12.2018	Кайтаруу фигуралары (Reversal Patterns).	2		
21	06.12.2018	Фигураларын улантуу (Continuation)	2		
22	13.12.2018	Математикалык ыкма.	2		
23	18.12.2018	Техникалык индикаторлору.	1		

																			алдынча окутууда, жакшы жана жаман жактары? 28. Forex курсу үчүн төлөнүүчү курстарга баруу керекби? 29. Forex окутууда адистер кайсы ыкманы сунушташат? 30. Жаныдан баштаган трейдер маанилүү эмнени билүүгө тийиш? 31. Канткенде Forex соодалоосун баштоо керек? 32. Forex боюнча валюталардын курстары кандай таасир этет? 33. Forex соодасында доллар кандай сатылат? 34. Forex соодасында евро кандай сатылат? 35. Forex соодасында английский фунт кандай сатылат? 36. Forex соодасында японский иен кандай сатылат? 37. Forex соодасында швейцариялык франк кандай сатылат? 38. Forex рыногунда канча акча түгөй бар? 39. Forex рыногунда алтын кандай сатылат? 40. Forex рыногунда күмүш кандай сатылат?
БАРДЫГЫ										45									

Студенттердин өз алдынча иштөөнүн графиги

№	Жума Айлар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Баллдын суммасы
		тогуздун айы						бештин айы										
1	Учурдагы контролдор	20						20										40 балл
2	Тапшыруу мөөнөтү	22.10 - 27.10. 2018 ж.						17.12 –22.12. 2018 ж.										